

ความยุติธรรมในคัมภีร์อัลกุรอานและอัลหะดีษ กับทัศนะของจอห์น ล็อก

The Concept of Justice in the Holy Qur'an and al-Hadith

and That of John Locke's

บาหม กอเม็ง

Bahaem Komieng

วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

Master of Arts Thesis in Philosophy

Prince of Songkla University

ชื่อวิทยานิพนธ์   ความยุติธรรมในคัมภีร์อัลกุรอานและอัลหะดีษ กับทัศนะของจอห์น ล็อค
ผู้เขียน   นายบาทेम กอเม็ง
สาขาวิชา   ปรัชญา
ปีการศึกษา   2541

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาเปรียบเทียบความยุติธรรมในคัมภีร์อัลกุรอานและอัลหะดีษ กับทัศนะของจอห์น ล็อค ผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยเอกสาร ศึกษาเฉพาะความยุติธรรมในรูปแบบการปกครอง โดยเน้นรายละเอียดในด้านของนิยามและจุดมุ่งหมายของความยุติธรรม ธรรมชาติของมนุษย์ สิทธิตามธรรมชาติของมนุษย์ การกำเนิดสังคม อำนาจอธิปไตย การจัดการเมือง และสิทธิการปฏิวัติ

ผลการวิจัยพบว่า ความยุติธรรมในคัมภีร์อัลกุรอานและอัลหะดีษนั้นอธิบายถึงความยุติธรรมที่วางอยู่บนพื้นฐานของความศรัทธาต่อพระเจ้าเป็นเจ้าของสาระสำคัญ ทัศนะเกี่ยวกับธรรมชาติของมนุษย์ถือว่ามนุษย์มีความบริสุทธิ์จากพันธนาการทั้งปวงโดยกำเนิด กฎศีลธรรมสอนให้มนุษย์รักความสงบและมีคุณธรรม สาธารณรัฐอิสลามนั้นถือว่าเป็นรูปแบบการปกครองที่ประชาชนคัดเลือกคณะตัวแทนเพื่อทำหน้าที่คัดเลือกผู้ปกครองจากบุคคลที่มีความสามารถและมีคุณธรรม ผู้ปกครองที่ถูกคัดเลือกต้องยึดหลักคำสอนของพระเจ้าเป็นบรรทัดฐานสำหรับการดำเนินนโยบายทางการเมือง ถ้าผู้ปกครองใช้อำนาจเด็ดขาด กดขี่ข่มเหงประชาชน ตลอดจนละเมิดบทบัญญัติของพระเจ้า ประชาชนก็สามารถเรียกร้องอำนาจอธิปไตยกลับคืนโดยการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองหรือการปฏิวัติ และแสวงหาผู้ปกครองคนใหม่ขึ้นมาทำหน้าที่แทน เพราะฉะนั้นประชาชนสามารถใช้อำนาจอธิปไตยของพระเจ้ามาปกครองสังคมได้

แนวคิดเรื่องความยุติธรรมของจอห์น ล็อค ถือว่าความยุติธรรมเกิดจากกฎหมายซึ่งเป็นข้อตกลงร่วมกันของมนุษย์ในสังคม ล็อคพิจารณาความยุติธรรมจากธรรมชาติของมนุษย์สรุปได้ว่า การรับรู้ของมนุษย์เกิดขึ้นจากการเรียนรู้ธรรมชาติ มนุษย์มีความบริสุทธิ์จากพันธนาการทั้งปวงโดยกำเนิด มนุษย์ใช้ชีวิตในสภาวะธรรมชาติอย่างสงบสุข มีการช่วยเหลือซึ่ง

กันและกัน เนื่องจากมนุษย์มีกฎศีลธรรมทำหน้าที่ปกป้องคุ้มครองสิทธิตามธรรมชาติของมนุษย์ แต่กฎศีลธรรมมีข้อบกพร่องบางประการเกี่ยวกับมาตรการลงโทษผู้กระทำผิด ล็อคได้เสนอ มาตรการจากกฎหมายซึ่งเป็นข้อตกลงร่วมกันระหว่างตัวแทนที่ได้รับมอบหมายจากประชาชน เพื่อให้มนุษย์เกิดความมั่นคงในสิทธิตามธรรมชาติมากขึ้น เนื่องจากกฎหมายเป็นอำนาจอธิปไตย ที่มาจากประชาชน เพราะฉะนั้นประชาชนย่อมมีสิทธิเสรีภาพทางการเมืองได้อย่างกว้างขวาง เมื่อ ผู้ปกครองไม่ปฏิบัติตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย ประชาชนสามารถเรียกร้องความเป็นธรรมโดยการปฏิวัติได้

ผู้วิจัยพบจากการวิเคราะห์เรื่องความยุติธรรมในคัมภีร์อัลกุรอานและอัลหะดีษ กับ ทศนะของจอห์น ล็อค ว่ามีรายละเอียดบางส่วนสอดคล้องกันและแตกต่างกัน ส่วนที่สอดคล้อง กัน ได้แก่ จุดมุ่งหมายของความยุติธรรม ธรรมชาติของมนุษย์ อำนาจรัฐด้านการให้สิทธิ เสรีภาพทางการเมือง ความเสมอภาคทางกฎหมาย ตลอดจนการประกันความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน ส่วนที่แตกต่างกัน คือ ความยุติธรรมในคัมภีร์อัลกุรอานและอัลหะดีษเป็นหลัก คำสอนทางศาสนาที่มีพื้นฐานของความศรัทธาต่อพระผู้เป็นเจ้าเป็นสาระสำคัญ จึงทำให้แหล่งที่มา ของความยุติธรรมในสังคมมีความแตกต่างกันกับทศนะของจอห์น ล็อค เนื่องจากคัมภีร์ อัลกุรอานและอัลหะดีษถือว่าความยุติธรรมเป็นสิ่งที่พระผู้เป็นเจ้าทรงกำหนด เพราะฉะนั้นอำนาจ อธิปไตยจึงเป็นของพระผู้เป็นเจ้าเพียงองค์เดียว ในขณะที่ทศนะของจอห์น ล็อค ถือว่ามนุษย์ เป็นผู้กำหนดความยุติธรรมโดยอาศัยกฎหมายที่เป็นข้อตกลงร่วมกันของประชาชนเป็น บรรทัดฐานของความถูกต้อง ดังนั้นจึงถือว่าอำนาจอธิปไตยเป็นของประชาชน

กล่าวโดยสรุป การวิจัยนี้พบว่า ความแตกต่างระหว่างสองทศนะนี้ คือ มาตรการ ในการตัดสินความยุติธรรมและอำนาจอธิปไตย ดังนั้นความแตกต่างกันของทั้งสองทศนะจึงไม่ ได้เป็นความแตกต่างกันโดยสิ้นเชิง แต่เป็นความแตกต่างกันในเรื่องรายละเอียดบางส่วน เท่านั้น ทั้งสองทศนะต่างก็มีที่มาจากความเข้าใจในธรรมชาติของมนุษย์ ดังนั้นทศนะทั้งสองที่ เกี่ยวกับความยุติธรรมจึงมีจุดมุ่งหมายร่วมกัน คือ เพื่อให้สังคมได้รับความสงบสุขอย่างเท่า เทียมกัน

Thesis Title The Concept of Justice in the Holy Qur'an and al-Hadith and
That of John Locke's

Author Bahaem Komieng

Major Program Philosophy

Academic Year 1998

Abstract

This thesis is a comparative study of the concept of justice according to the Holy Qur'an and al-Hadith on the one hand and John Locke on the other with regard to government. It is a documentary research. The study focuses on the definitions and the aims of justice, human nature, natural human rights, the origin of society, state power, political organization and revolutionary rights.

The findings reveal that the concept of justice in the Holy Qur'an and al-Hadith has explained that justice is a foundation of belief in God. Regarding to human nature; human beings are born free from sin. Morality teaches humans to love peace and to have virtue. The form of government based on this morality is the Republic of Islam. To form this government, the people have an election for choosing their representatives, who in turn select the leader of the country who has ability and morality. The administrators have to follow God's guidelines for political policy. If the administrators become dictators and persecute or force the people to do what they want, and if they infringe on God's law, then the people can make political change to get the sovereign power back in order to find a new ruler. Therefore, sovereign power belongs to God; human beings are His representatives who use the power merely to rule society.

John Locke's idea is that justice is based on the consent of people in the society. Locke begins by considering justice from the level of human nature. In summary, human knowledge comes from learning about the universe. Human

beings are born free of original sin and any fetters. Human beings should live in harmony with nature peacefully. They help each other because they have moral rules to protect their natural human rights. However, moral rules have some deficiencies with regard to the punishment of people who violate them. Locke proposes a standard law, which is a communal agreement of the people's representatives, in order to make people more secure in their natural human rights. Hence, people have broad political freedom. When the ruler does not follow the law then the people can call for a revolution to obtain justice.

From the research, it is found that the concept of justice in the Holy Qur'an and al-Hadith has some similarities and differences with John Locke's viewpoint. Some of these similarities are the aim of justice in natural human nature, state power and political rights and freedoms, equality in law and the assurance of safety in people's lives and the security of their property. With regard to the differences, justice in the Holy Qur'an and al-Hadith is a fundamental principle of religion that is the foundation of belief in God. Consequently, a difference of viewpoint arises because of the source of justice in the society. The Qur'an and the al-Hadith consider that justice is from God, but John Locke considers that the people make the rules of law to a correct standard by a consensus of the majority.

In summary, it is found that there are differences between the two points of view. However, these differences are only in some details. Both viewpoints are based on the understandings of human nature and both are directed to build a peaceful society.